

Mittuniversitetet

851 70 Sundsvall

Luntmakargatan 13, Box 7851,
SE-103 99 Stockholm, Sweden
Tfn/Phone: +46 8 563 085 00
Fax: +46 8 563 085 50
hsv@hsv.se, www.hsv.se

Per-Gunnar Rosengren
08-563 086 14
lena.hed@hsv.se
BESLUT

2008-10-07
Reg.nr 83-4224-08

Ansökan om tillstånd för arbetsprov för behörighet samt alternativt urval för antagning till utbildningen i bildjournalistik vid Mittuniversitetet

Ärendet

Mittuniversitetet ansökte den 21 augusti 2008 om att få använda dels arbetsprov för särskild behörighet och dels ett alternativt urval som innebär att samtliga platser vid antagningen till utbildningen i bildjournalistik fördelas på grundval av resultat från ett arbetsprov. Arbetsprovet för särskild behörighet och alternativt urval ska tillämpas första gången för utbildningen som startar höstterminen 2009.

Bakgrund

Mittuniversitetet har bedrivit utbildningen i bildjournalistik sedan sex år tillbaka. Utbildningen har använt grundläggande behörighet samt särskild behörighet Sv B alternativt Sv2 B, Sh A, En A, och Ma A samt medieprogrammet med inriktning foto eller andra program där fotografisk bild A och B alternativt rörlig bild A och B eller annan grundläggande utbildning inom foto. När nu utbildningen bedrivits under några år har man gjort erfarenheten att många sökande saknar den grundläggande fotografiska färdighet som krävs för utbildningen. Utbildningen har inte heller möjlighet att ge grundläggande kunskaper i fotografi. Det har även visat sig att många sökande saknar det bildseende som krävs för utbildningen och att betygskravet i fotokurser har exkluderat sökande utan formella meriter, men vilka ändå haft ett stort fotografiskt kunnande. Mittuniversitetet betraktar utbildningen i bildjournalistik som en konstnärlig utbildning och finner det därför motiverat att antagningen baseras på arbetsprov. Mittuniversitetet hoppas även att en användning av arbetsprov kan bidra till en ökad mångfald inom utbildningen.

Mittuniversitetet vill använda grundläggande behörighet samt som särskild behörighet lägst godkänt betyg på kurserna Sv B alternativt Sv2 B, Sh A, Ma A, En A och godkänt arbetsprov. Man planerar att anta 30 studenter vid varje antagningsomgång.

Lärosätets beskrivning av urvalsinstrumentet

Mittuniversitetet vill använda arbetsprovet för att mäta den fotografiska eller filmmässiga grundkompetensen samt för att försäkra sig om att den som blir antagen vid bildjournalistikutbildningen har en förmåga att uttrycka sig på ett bildjournalistiskt sätt. Arbetsprovet ska bestå av egna uppgifter och ett gemensamt prov för alla sökande. Den egna uppgiften består av ett arbetsprov på högst 10 bilder och minst 5 eller en videoproduktion om minst 10 minuter. Den gemensamma uppgiften ges i form av ett journalistiskt uppdrag inom områdena nyheter, porträtt, reportage eller illustration. Den sökande ska inom uppgiften reflektera över fotografisk teknik, motivval, komposition, ljud- och ljussättning samt berättarteknik. De sökande ska också intyga att de är upphovsmän till sina respektive alster.

Arbetsproven bedöms av två lärare från utbildningen och vid oenighet eller lika meriter tillkallas en tredje bedömare. Arbetsproven är oidentifierade, dvs. de sökande är anonyma för lärarna. Lärarna bedömer de sökandes tekniska kunnande, motivval, komposition, samt hur de arbetat med ljud och ljus och berättarteknik.

De sökande får poäng efter bedömningen av de två arbetsproverna. Studenternas eget material bedöms på skalan 1-10 av varje bedömare, vilket innebär att en sökande kan få mellan 2 och 20 poäng. Summan delas med två för att därefter ge den slutliga poängsumman på den egna uppgiften och samma bedömning görs med den gemensamma uppgiften.

Mittuniversitetet menar att behörighetsgränsen kommer att ligga vid 25 procent av maximalt poängtal, vilket innebär att fem poäng kommer att krävas för behörighet till utbildningen.

Högskoleverket har uppmärksammat att det förekommer att utbildningar som använder arbetsprov i det alternativa urvalet ibland får färre sökande som lämnar sådana prov än vad som finns platser. I detta fall är emellertid arbetsprov en förutsättning för behörighet, och Mittuniversitetet kommer inte att frångå detta krav även om antalet sökande skulle bli färre än antalet platser.

Högskoleverkets bedömning

Enligt 7 kap. 8 § högskoleförordningen ska de krav på särskild behörighet som ställs vara helt nödvändiga för att studenten ska kunna tillgodogöra sig utbildningen. Högskoleverket får enligt 7 kap. 11 § medge att ett lärosäte ställer upp andra krav än de som följer av standardbehörigheterna eller från och med hösten 2010 än områdesbehörigheterna. Högskoleverket får också enligt 7 kap. 15 § högskoleförordningen medge att en högskola vid ett urval får göra en annan platsfördelning än vad som anges i 13 § om det finns särskilda skäl och även använda andra urvalsinstrument enligt 12 § samma kapitel.

Mittuniversitetet betraktar bildjournalistikutbildningen som en utbildning med konstnärliga inslag och menar även att det är viktigt att försäkra sig om att studenterna har en tillräckligt god fotografisk förmåga för att utbildningen ska kunna bedrivas på rätt nivå. Betyg och högskoleprov är därför inte tillräckliga instrument för att bedöma studenternas förmåga att genomföra utbildningen och Högskoleverket delar denna bedömning. I utvärderingen av journalistikutbildningar fann även Högskoleverkets bedömargrupp att det finns ett konstnärligt inslag i bildjournalistikutbildningen.

Högskoleverket bedömer även att utbildningen är av sådan karaktär att det är lämpligt att använda andra urvalsinstrument än betyg och högskoleprov i urvalet och medger därför att ett alternativt urval används till samtliga platser.

Högskoleverkets beslut

Högskoleverket beslutar enligt 7 kap. 11 § högskoleförordningen att Mittuniversitetet till utbildningen i bildjournalistik får ställa behörighetskraven grundläggande behörighet samt för särskild behörighet får använda lägst godkänt betyg i Sv B, alt. Sv 2 B, Sh A, Ma A, En A samt godkänt arbetsprov.

Högskoleverket medger även enligt 7 kap. 15 § högskoleförordningen att Mittuniversitetet får använda ett alternativt urval enligt ovan för samtliga platser till utbildningen i bildjournalistik.

Tillståndet gäller från och med antagningen till höstterminen 2009 till och med höstterminen 2012. Därefter ska Mittuniversitetet inkomma med en uppföljning av den särskilda behörigheten och det alternativa urvalet. I uppföljningen ska följande ingå: uppgifter om antal sökande respektive antagna, studieuppehåll och studieavbrott och studenternas prestationer. Uppföljningen ska vara Högskoleverket till handa senast den 30 september 2012. Högskoleverket förutsätter att informationen till presumtiva sökande innehåller en noggrann beskrivning av hur Mittuniversitetet bedömer i vilken utsträckning de sökande uppfyller de olika kraven som anges i urvalsmodellen.

Beslut i detta ärende har fattats av Leif Strandberg, ansvarig för Högskoleverkets tillståndsgivning, efter föredragning av Per Gunnar Rosengren, utredare.

Leif Strandberg

Per Gunnar Rosengren